

VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS VISAGIO PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRO MOKYMAI APIE PRANEŠĖJŲ APSAUGOS MECHANIZMĄ, JO ESMEĮ IR VEIKIMĄ

2024-10-15 NR. (1.21)2-50

Šių mokymų tikslas skatinant darbuotojus suprasti pranešėjų apsaugos mechanizmo esmę. Stiprinant darbuotojų sąmoningumą, siekiant keisti požiūrį į pranešėjus, mokymų metu buvo kalbama apie pranešėjų apsaugos mechanizmą, jo esmę ir veikimą.

Temos:

1. Gairės pranešėjams. Ką reiškia pranešėjų apsauga.
2. Pranešimo apie pažeidimus teikimas - kas tai yra pranešimas apie pažeidimą, kaip galima tapti pranešėju, apie ką galima pranešti ir kokių būdu galima pateikti informaciją apie gal būt padarytą pažeidimą.
3. Darbuotojams suteikta informacija kur galima rasti apie Pranešėjo statuso suteikimą, ar atliekamas pranešime apteiktos informacijos tyrimas. Skatinimo ir pagalbos priemonės pranešėjams, kada bus užtikrinamas pranešėjo konfidencialumas ir ar visais atvejais bus užtikrinamas. Atlyginimas už vertingą informaciją.

Kam reikalingos gairės?

Šių gairių tikslas – padėti Jums pateikti pranešimą apie pažeidimą, kad galėtumėte visapusiškai pasinaudoti pranešėjo statusu ir su juo susijusiomis skatinimo ir pagalbos priemonėmis.

1. KĄ REIŠKIA PRANEŠĖJŲ APSAUGA?

Jei pranešate apie neteisėtus veiksmus (nusikaltimai, kitokio pobūdžio teisės pažeidimai), kurios kelia grėsmę viešajam interesui (pažeidžiami ne tik Jūsų asmeniniai, bet didesnis visuomenės dalies interesai), Jums gali būti suteiktas pranešėjo statusas.

Pranešimo apie pažeidimą teikimas yra asmens teisė. Teisės aktai saugo asmenis, kurie naudojasi šia teise, numatant apsaugą nuo neigiamo poveikio ir suteikiant jiems priemones apsauginti, jei jie patiria neigiamo poveikio veiksmus. Taigi pranešėjai yra apsaugoti nuo neigiamų priemonių, kurių prieš juos imamasi dėl pateikto pranešimo.

Lietuvoje pranešėjus gina Pranešėjų apsaugos įstatymas, kuris įsigaliojo 2019 m. sausio 1 dieną.

2. PRANEŠIMO APIE PAŽEIDIMUS TEIKIMAS

Jei norite pateikti pranešimą pagal Pranešėjų apsaugos įstatymą turite savęs paklausti, ar atitinkate šiame įstatyme nurodytas sąlygas:

Jūs galite būti pripažintas pranešėju jei:

1. Pažeidimas apie kurį norite pranešti vykdomas įmonėje ar įstaigoje, kurioje šiuo metu dirbate ar dirbote anksčiau ar Jus su šia įmone sieja sutartiniai santykiai (konsultavimo, rangos, stažuotės, praktikos, savanorystės ir pan.). Tai pat galite pranešti apie pažeidimą jei apie jį sužinote įdarbinimo ar kitų ikisutartinių santykių metu, vykdyte individualią veiklą, esate akcininkas ar asmuo, priklausantis įmonės administraciniam, valdymo ar priežiūros organui (įskaitant vykdomųjų galių neturinčius narius, taip pat savanorius ir apmokamus ar neapmokamus stažuotojus), arba bet kuris fizinis asmuo, dirbantis prižiūrint ir vadovaujant rangovams, subrangovams ir (ar) tiekėjams.
2. Turite konkrečios informacijos, kad įmonėje galbūt rengiama, daroma ar padaryta nusikalstama veikla, administracinis nusizengimas, tarnybinis nusizengimas ar darbo pareigų pažeidimas ar kitas grėsmę viešajam interesui keliantis pažeidimas.
3. Pažeidimas yra susijęs ne vien su Jūsų asmeniniais interesais, juo daroma žala didesnei visuomenės daliai ar esminėms konstitucinėms vertybėms.

Supažindinti darbuotojai su metodinė pagalbos priemone, skirtą asmenims, pranešantiems apie pažeidimus pagal Pranešėjų apsaugos įstatymą.

Generalinė prokuratūra pristatė dar vieną metodinės pagalbos priemonę, skirtą asmenims, pranešantiems apie pažeidimus pagal Pranešėjų apsaugos įstatymą bei vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų administratoriams – gaires. Gairės parengtos Generalinėje prokuratūroje apibendrinant svarbiausias teisės aktų nuostatas, jose pateikiami praktiniai patarimai, išskirta informacija, kuri yra ypač svarbi.

Gairėse pranešėjams pateikta labai išsami informacija apie pranešimų teikimą, skatinimo ir pagalbos priemones. Pateikti praktiniai Generalinės prokuratūros patarimai, taip pat pažymėta, į ką asmenys, teikiantys informaciją turėtų atkreipti dėmesį.

Ši metodine pagalbos priemone su gairėmis bus paviešinta įstaigos svetainėje ir informacija pasidalinta vidiniais kanalais.

Tikimės, kad jos padės darbuotojams geriau suprasti pranešėjų apsaugos institutą ir jo teikiamas naudas.

Mokymu metu naudota medžiaga pridedama:

1. Trumpos gairės pranešėjams.
2. Dalyvių sąrašas.

Parengė. Asmuo atsakingas už korupcijos prevenciją įstaigoje Vilma Babuškina.